

Műhely

Társy József

A szakképzés rendszere, a kamara szakképzési feladatai

A magyar közoktatás és szakképzés jogi szabályozása

A közoktatás általános szabályozása

Magyarországon az iskolai nevelés és oktatás igénybevétele – amely a szakképzési törvényben foglalt feltételekkel magába foglalja a szakképzést – *alapvető állampolgári jog*. A Magyar Köztársaság Alkotmánya – ennek megfelelően - egyértelműen rögzíti a *művelődéshez való jog összetevőit*.

A közoktatás legtágabb értelemben minden olyan oktatási tevékenység, amely a művelődéshez való jog érvényesülését és érvényesítését szolgálja.

A rendszerváltás természetesen az oktatásügy terén is alapvető változásokat indukált, azonban ezek a jelzett alapjogot nem érintették. Ugyanakkor a jogi szabályozás teljeskörű kiépítése fontos követelményként jelentkezett.

Az előkészítő munkálatok után a Parlament 1993-ban fogadta el a közoktatási, valamint a szakképzési törvényt, amelyek sokszori módosításokkal, de hatályban vannak.

Mindemellett indokolt megemlíteni a felsőoktatási törvényt is, amely a szakmai összefüggések miatt szükséges.

Alapvetések a szakképzési oktatásszolgáltatáshoz kapcsolódóan

A közoktatási rendszer működtetése *állami feladat*. A közoktatás szakmailag önálló intézményeiben mindenki nevelésben és oktatásban részesülhet.

Közoktatási intézményt az állam, a helyi önkormányzat, a települési, területi, országos kisebbségi önkormányzat, egyházi jogi személy, jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezet, alapítvány, egyesület és más jogi személy, továbbá természetes személy (egyéni vállalkozóként) *alapíthat és tarthat fenn*.

Magyarországon minden gyermek tanköteles. A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a diák betölti a 18. életévét. A tankötelezettség a 9. évfolyamtól kezdődően szakközép és szakiskolában is teljesíthető, ezért ennek megfelelően a középfokú nevelés és oktatás a 9. évfolyamon kezdődik, és szakiskolában a 10., szakközépfiskolában a 12., vagy 13. évfolyam végén fejeződik be.

Az iskolai nevelés – oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakasza a középfokú nevelés – oktatás szakasza *után kezdődik*, és az Országos Képzési Jegyzékben (a továbbiakban OKJ) meghatározott szakképzési évfolyamon *fejeződik be*. (Az OKJ az állam által elismert szakképzéseket tartalmazza.)

Az ún. általános műveltséget megalapozó szakaszban az iskolai nevelés és oktatás tartalmi egységét a *Nemzeti Alaptanterv* (a továbbiakban NAT) biztosítja. A NAT-ban foglaltak teljesítését *kerettantervek* segítik.

A kerettanterv *szakiskolában* ajánlást tartalmaz a pályaorientációra, a szakmai előkészítő és alapozó oktatásra, továbbá a szakmai elméleti és gyakorlati képzés időbeni tagolására, időkereteire, arányaira. *Szakközépiskolában* a szakmai orientációra, a szakmai előkészítő továbbá szakmai alapozó oktatásra, az általános műveltséget megalapozó nevelés – oktatás, valamint a pályaorientáció, a szakmai előkészítő, szakmai alapozó oktatás, valamint a szakmai elméleti és gyakorlati képzés időbeli tagolására, időkereteire, arányaira.

Az iskolában a nevelő oktató munka *pedagógiai program alapján folyik, amely magába foglalja a nevelési programot és a helyi tantervet* is.

Szakképző intézmények esetén ez kiegészül a *szakmai programmal*, amely központi programokra (tantervekre) épül.

„A tanuló a 10. évfolyam befejezése után *alpműveltségi vizsgát*, míg a 12. (a törvény által meghatározott esetben a 13.) évfolyam teljesítését követően *érettségi vizsgát* tehet. Az OKJ-ben meghatározott szakképesítések megszerzése *szakmai vizsga* alapján lehetséges. A szakmai vizsgára történő felkészítésben részt vehetnek a jogi személyek, a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok, valamint egyéni vállalkozók is.”

A szakközépiskolai, valamint szakiskolai tanulót a szakképzési évfolyamon folyó gyakorlati képzés keretében a Munka Törvénykönyve (a továbbiakban Mt.) szerint *munkavállalói jogok* illetik meg.

A szakképzésben résztvevő tanulóknak a gyakorlati képzés szervezője juttatásokat, valamint kedvezményeket köteles biztosítani (pl. felelősségbiztosítás).

Fontos szabály, hogy az iskolarendszerű szakképzésbe a tanulók *a 16. életévük betöltését követően kapcsolódhatnak be*.

Az intézményrendszer

A közoktatási intézményrendszerben a szakképzéshez a szakiskola, a speciális szakiskola, a készségfejlesztő speciális szakiskola, az előkészítő szakiskola, a szakközépiskola, a regionális képző központ, a felsőoktatási intézmény, a felnőttképzési törvényben meghatározott iskolarendszeren kívüli szakmai képzést folytató intézmény, továbbá a központi képzőhely tartozik.

Szakiskola

A szakiskolának általában 9., 10., valamint az adott szakképesítés megszerzéséhez szükséges, az OKJ-ben meghatározott számú *szakképzési évfolyama van*.

A 9. évfolyamon általános műveltséget megalapozó nevelés és oktatás, pályaorientáció valamint gyakorlati oktatás, míg a 10. évfolyamon a kötelező tanórai foglalkozások legfeljebb negyven százalékában szakmai alapozó elméleti és gyakorlati oktatás folyik.

A gyakorlati oktatást iskolai tanműhelyben kötelező megszervezni.

A *szakképzési évfolyamokon* az OKJ előírásai, valamint szakmai és vizsgakövetelmények (a továbbiakban SZVK) alapján a *szakmai vizsgára történő felkészítés folyik*. Azon tanulóknak, akik nem rendelkeznek alpműveltségi vizsgával és ez a szakmai vizsga letételének előfeltétele, *alpműveltségi vizsgára való felkészítés is történik*.

A szakiskola – a nappali rendszerű iskolai oktatás keretében – *felzárkóztató oktatást* is szervezhet olyan tanulóknak, akik alapfokú iskolai végzettség nélkül kívánnak bekapcsolódni a szakképzésbe.

A felzárkóztató oktatás egy, vagy két tanítási évig tart(hat). A szakiskola *speciális szakiskolaként működik*, ha fogyatékos tanulókat készít fel a szakmai vizsgára, vagy ha a munkába álláshoz és életkezdéshez szükséges ismereteket nyújt.

Szakközépiskola

A szakközépiskolának – főszabályként értelmezve – érettségire felkészítő, az *általános műveltséget megalapozó 4 évfolyama van.*

A 9. évfolyamtól kezdődően a NAT-ban meghatározott szakmai orientáció, a 11. évfolyamtól pedig az OKJ szerinti elméleti és gyakorlati szakmacsoportos alapozó oktatás is lehetségessé válik.

A középiskolai nevelés és oktatás a 9. évfolyamon kezdődik és a 12. évfolyamon fejeződik be (meghatározott esetben a 13. évfolyamon).

A szakképzési évfolyamok számát az OKJ rögzíti.

A szakközépiskola a *szakképzési évfolyamokon* - az OKJ-nak megfelelően - az utolsó középiskolai évfolyam elvégzéséhez, illetve középiskolai végzettséghez kötött szakképesítések körében a *szakmai vizsgára készít fel.*

A tanuló a szakmai vizsgát, csak az érettségi vizsga követelményeinek sikeres teljesítése után teheti le.

Új fejlesztési elemek szabályozása a szakképzési törvényben

A Nemzeti Fejlesztési Terv Humánerőforrás-fejlesztés Operatív program (a továbbiakban HEFOP) szakképzést érintő része, valamint a szakképzés fejlesztési stratégiájáról szóló kormányhatározat olyan rövid és hosszú távú feladatokat tartalmaz, amelyek *a szakképzés tartalmi és szerkezeti átalakítását célozzák meg.*

Az ehhez szükséges jogszabályi feltételek megteremtése maga után vonta a szakképzési törvény, valamint a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvény módosítását is.

A törvénymódosítások *biztosítják* a Kormány „100 lépés” programjának végrehajtását, valamint *összhangot teremtenek* az új felsőoktatási törvény felsőfokú szakképzésre vonatkozó részeivel.

A szabályozás új összetevői

- Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK)

A szakképző iskolák fenntartói, valamint a felsőfokú szakképzést folytató felsőoktatási intézmények megállapodás alapján Térségi Integrált Szakképző Központot (a továbbiakban TISZK) hozhatnak létre.

A TISZK keretein belül működik a központi képzőhely, amely részt vesz az iskolarendszerű gyakorlati képzés szervezésében, és részt vehet az iskolarendszeren kívüli képzés megszervezésében. Közreműködhet a pályaválasztási tanácsadás és pályakövetés feladatalemeinek végrehajtásában.

A létrejött 16 TISZK keretében működő szakképző intézmények a 2006/2007-es tanévtől a kereskedelem, a marketing, az üzleti adminisztráció, továbbá a gépészeti szakmacsoportba tartozó szakképesítések tekintetében – felmenő rendszerben – a moduláris szakképzési rendszer és az új OKJ, valamint az új szakmai és vizsgakövetelmények és központi programok (tantervek) alapján indítják képzéseiket.

A munkaerő-piaci igényeket a TISZK *tanácsadó testülete* közvetíti.

A tanácsadó testület a szakképzésben érdekeltek jogszabályban meghatározott képviselőiből áll. A törvény felhatalmazást ad arra, hogy jogszabály rögzítse a tagok delegálási szabályait, valamint döntési, véleményezési, javaslattevési és ellenőrzési jogosítványait.

A felsőoktatási törvény módosította a szakképzési törvényt annak érdekében, hogy a TISZK keretében működő *központi képzőhely* a szakképző iskolai tanulók gyakorlati képzését szolgáló tárgyi feltételeinek fejlesztése *közvetlenül is támogatható legyen.* (A hozzájárulásra kötelezettek felhasználási keretének maximum 75 százaléka mértékéig.)

2006. március 1.-től a központi képzőhely felhasználhatja a *fejlesztési támogatás legfeljebb 15 százalékát* a szakképző iskolai tanulók gyakorlati képzését szolgáló tárgyi eszközeinek működtetési költségeire.

A módosítás lehetőséget ad arra is, hogy a központi képzőhely nyilvános pályázat útján *beruházási célú* támogatásban is részesülhessen a MPA képzési alaprészből.

A költségvetési éven átnyúló finanszírozású, beruházási célú támogatás további TISZK létrehozását is lehetővé teszi a szakképző intézmény fenntartójának.

- Szakmai tanácsadó testület

A szakmai érdekegyeztetés rendszerének fejlesztése keretében a munkaerő-piaci igények közvetítése céljából az államigazgatás valamennyi szintjén biztosítani kell a *gazdasági kamarák*, a munkaadói és munkavállalói, valamint a gyakorlati képzésben együttműködő gazdálkodó szervezetek *részvételét* a döntés-előkészítésben, továbbá a végrehajtásban.

Szakképző iskolában *Szakmai Tanácsadó Testületet kell létrehozni* akkor, ha a nappali rendszerű iskolai oktatásban a szakképző intézmény valamennyi évfolyamára jutó tanulók létszáma – a hivatalos statisztikai jelentés szerint 3 tanítási év átlagában – legalább 500 fő.

A szakmai tanácsadó testület létszáma az intézmény nagyságától, képzési kapcsolataitól, szakiránytól, valamint az oktatott szakképesítésektől függően 9-15 fő lehet. A testület tagjait az *igazgató megkeresésére 3 éves időtartamra delegálják* az alábbi szervezetek

- fenntartó
- nevelőtestület
- az iskolával képzési kapcsolatban lévő gazdálkodó szervezet (egymás közötti megállapodással maximum 5 fő)
- *az iskola székhelye szerint illetékes és a képzés szakiránya* (ipari, kereskedelmi, agrár, stb.) *szerint érdekelt területi gazdasági*, illetve *szakmai kamara*
- munkaadói érdekképviselői szervezet
- munkavállalói érdekképviselői szervezet

A testületnek hivatalból tagja az intézmény igazgatója.

A Szakmai Tanácsadó Testület *javaslattevési és véleményezési jogkörrel rendelkezik* a szakképző iskolában folyó képzéssel kapcsolatos valamennyi kérdésben. A költségvetés, a pályakövetési rendszer, a szakmai program, valamint a fejlesztési célú támogatás(ok) felhasználása tekintetében *kötelező* kialakítani a testület véleményét.

- Moduláris rendszerű szakképzés

Modultérkép

A modultérkép az egyes SZVK-k által *meghatározott* szakmai modul/moduljait, valamint azok egymáshoz történő kapcsolódását jelenti.

Az oktatási, valamint a szakképesítésért felelős miniszter az általa elkészített ágazati modultérképek alapján összeállíttatja és nyilvánosságra hozza az *országos modultérképet*.

Modul (tanegység)

A szakképesítések és rész-szakképesítések modulokból épülnek fel, melyeket az SZVK-ban a szakképesítésért felelős miniszter határoz meg.

Ehhez természetesen igazodik az SZVK szerkezeti felépítésére, továbbá a szakmai vizsgára vonatkozó szabályokhoz is.

Bemeneti kompetencia

A szakképzés megkezdéséhez szükséges elméleti és gyakorlati kompetenciák (tudáselemek) meghatározásával kiegészül az SZVK.

Rész-szakképesítés

Az SZVK-ban meghatározott szakmai modul/modulok követelményeinek a szakmai vizsgán történő teljesítésével rész-szakképesítés szerezhető

Modulzáró vizsga

A köztes vizsga helyébe *a modulzáró vizsga lép*, amelyet a szakképzési intézmény szervez. Az eredményes modulzáró vizsga az SZVK-ban előírtak alapján, feltétele lehet a szakmai vizsgára bocsátásnak is.

- **Hiány – szakképesítések**
A hiány-szakképesítések választásának ösztönzése érdekében történt módosítás értelmében a szakképzést tanuló szerződés alapján folytató tanulót *meghatározott pénzbeli juttatáson felül* –adóterhet nem viselő járandóságként – havonta a minimálbér 20%-ának megfelelő mértékű *kiegészítő juttatás* illeti meg akkor, ha hiány-szakképesítés elsajátítását választotta. *A hiány-szakképesítések megállapítása és közzététele* a regionális fejlesztési és szakképzési bizottság javaslata alapján, *az oktatási miniszter feladata*, aki a szakképesítésért felelős miniszterek véleményét is figyelembe veszi. A jegyzéket 3 évente felül kell vizsgálni. A hozzájárulásra kötelezett gazdálkodó szervezetnél, abban az esetben, ha hiány-szakképesítést választó tanuló gyakorlati képzését tanuló szerződés alapján végzi, *az elszámolható anyagköltség mértéke a minimálbér 40%-a*.
- **Pályakövetés**
A törvénymódosítás a szakképző intézmények számára feladatként határozza meg a *pályakövetési rendszer bevezetését* (megvalósítási határidő: 2008. december 31.). Az oktatási miniszter – a szakképzésért felelős miniszter egyetértésével – a konkrét feladatok tartalmát külön jogszabályban fogja rögzíteni.
- **Nívódíj**
A munkaerőpiac által elismerten eredményes szakmai képzést - ezáltal a végzett diákok kiemelkedően magas elhelyezkedését produkáló – folytató szakképző iskolák, illetve felsőfokú szakképzési feladatokat ellátó felsőoktatási intézmények – pályázat alapján – *nívódíjban* részesülhetnek. A nívódíj elnyerésére a regionális fejlesztési és képzési bizottság tesz javaslatot, amelyről az oktatási miniszter az Országos Szakképzési Tanács (a továbbiakban OSZT) állásfoglalásának kikérését követően dönt. Forrása a MPA képzési alaprésze eredeti előirányzata alapján megállapított decentralizált keret maximum 5 %-a. A nívódíjban részesülők körének konkrét meghatározására, mértékére és a felhasználási szabályokra külön rendelet kerül kiadásra.
- **Felsőfokú szakképzés**
A 2006. március 1.-től hatályos felsőoktatási törvény *kiegészítette* a szakképzési törvényt azzal, hogy a szakképzés intézményei között szerepel a felsőoktatási intézmény és a TISZK keretében működő központi képzőhely is. Új rendelkezések szabályozzák, hogy felsőfokú szakképzés tekintetében milyen jogosítványokkal rendelkezik a szakképesítésért felelős miniszter, valamint a *gazdasági kamara*. A felsőoktatási intézmény keretében a felsőfokú szakképzés elméleti és gyakorlati képzését az intézmény képzési programjának részeként, *szakképzési program alapján kell megszervezni*.
- **A fejlesztési támogatás fogadása**
Egy szakképző iskola tanulónként, illetve egy felsőoktatási intézmény – kivéve a központi képzőhelyet – az általa szervezett – a felsőoktatási törvény hatálya alá tartozó gyakorlati képzésben résztvevő hallgatónként – a tárgyeszköz-átadás kivételével, legfeljebb a tárgyévi költségvetési törvényben meghatározott iskolai szakképzés (szakmai gyakorlati képzés)

fajlagos összegének háromszorosával azonos mértékű *fejlesztési támogatás* fogadására jogosult.

- **A szakképzési hozzájárulás**

Az új rendelkezés bővíti a szakképzési hozzájárulás célmeghatározását azzal, hogy a speciális szakiskolákban, valamint készségfejlesztő speciális szakiskolákban folyó olyan gyakorlati képzések is támogathatóvá válnak, amelyek *nem az állam által elismert szakképesítések* megszerzésére irányulnak.

A korábban beszerzett tárgyi eszközök, a gyakorlati képzést szervező hozzájárulásra kötelezett jogutód nélküli megszűnése után, *a továbbiakban is* a gyakorlati képzést szolgálhatják.

Az átalányként elszámolható tétel is bővült. A tanuló pénzbeli juttatásának terhei (pl. tb járulék) elszámolhatóvá válnak, a további költségekre pedig a minimálbér 150%-ának megfelelő összeg az elszámolható.

Az ISCED rendszer

Az oktatási – nevelési, illetve a képzési formák, programok egységes nemzetközi értelmezése érdekében – három nemzetközi szervezet – az UNESCO, az OECD és az EU statisztikai céllal kidolgozta az *oktatás nemzetközi szabvány osztályozási rendszerét* (International Standard Classification of Education –ISCED), amelynek alkalmazását a tagországok és a társult országok számára kötelezővé tették.

Ez a rendszer, melynek legfontosabb kategóriái a program és a szint, lehetővé teszi a különböző országok oktatási rendszereinek összehasonlítását.

Az ISCED rendszer a közoktatási rendszereken belül öt szintet különböztet meg, ezek: az iskola előtti nevelés (0), az alapfokú (1), az alsó középfokú (2), a felső középfokú (3), oktatás és posztsekunder szintű szakképzés (4). A nemzetközi statisztikai adatszolgáltatásban Magyarország az általános iskola alsó tagozatát tekinti 1-es, a felső tagozatot 2-es és az ezt követő képzést a 3-as szintnek. Ez azt is jelenti, hogy az egyes szintek közötti *határvonalakat* másutt vonjuk meg, mint más ország. Ennél fogva a közoktatási rendszer és a tanulói továbbhaladás nemzetközi összehasonlítása során az adatokat ennek figyelembevételével kell kezelni (1. táblázat).

Magyarázat az 1. táblázathoz:

Az A általános, a B szakirányú továbbtanulási lehetőség, a C elsősorban munkaerőpiacra vezető képzésre utalnak.

A G=general (általános), a P=prevocational (előkészítő) és a V=vocational (szakképzési) megjelölések a program típusát jelzik.

A szakközépiskolánál szereplő 3AP, ill. 3BP ISCED besorolásnál a hagyományos (kifutó), nem OKJ szerinti képzésnél a képzés egészére ez az ISCED besorolás vonatkozik, az OKJ rendszerű képzésben pedig az érettségiig tartó időszakra (nem szakképző évfolyamok esetében). A szakképző évfolyamokra a táblázatban megadott külön kódok vonatkoznak.

1. táblázat: A magyar képzési formák, nevelési, oktatási programok ISCED rendszer (nemzetközi osztályozás) szerinti besorolása

Feladatellátási hely típusa	Lehetséges ISCED besorolások, kombinációk	Magyarázat
Óvoda		
Általános iskola	1AG 2AG 1AG 2AG	1-4. évfolyam 5-8. (10.) évfolyam E1, E2, 1-8. (10.) évfolyam
Szakiskola (szakmunkásképzés)	1BG 2CV 3CG 3CV 4CV	Felzárkóztató oktatás Szakiskola alapképzés iskolai végzettség nélküli szakmákra Szakiskola, 9-10 évfolyam Szakiskolai szakképző évfolyamok, szakmunkásképzés az 1985. évi törvény szerint Szakképző évfolyamok érettségig igénylő OKJ-s szakmákban
Speciális szakiskola	2CP	Speciális szakiskola, speciális készségfejlesztő szakiskola, előkészítő szakiskola
Gimnázium	2AG 3AG 2AG 3AG	5-8. évfolyam 9-13. évfolyam 5-13 évfolyam
Szakközépiskola	3AP 3BP 4AG 4CV 5B	Nappali szakközépiskola, 9-12 (13). évfolyam Felnőtt szakközépiskola 9-12 (13). évfolyam Szakmunkások szakközépiszkolája Szakképző évfolyamok érettségig igénylő OKJ szakmákban (nem akkreditált) Akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés
Főiskola, egyetem	5A	Főiskolai szintű, alap- és szakirányú továbbképzés, egyetemi szintű alapképzés, kiegészítő egyetemi képzés főiskolát végzettek számára, műszaki tanárképzés műszaki főiskolát végzetteknek, egyetemi szakirányú továbbképzés
Egyetem	6	DLA (művészképzésben megfelel a PhD-nek PhD doktori program

A közoktatás és szakképzés finanszírozása

A közoktatási rendszer működtetéséhez szükséges fedezetet a nemzeti költségvetés és a fenntartói hozzájárulás biztosítja, melyet a nevelési-oktatási intézmények saját bevételei, valamint a tanuló által igénybe vett szolgáltatás díja egészít ki.

Az állami támogatás mértékét a költségvetési törvény határozza meg

A szakképzés működtetése az állam, a gazdaság és a meglehetősen differenciált fenntartói kör sajátosságai kapcsán *többszatornás finanszírozás* keretén belül történik.

Az iskolarendszerű szakképzés legfontosabb pénzügyi forrásai a normatív állami hozzájárulás, a cél és címzett támogatások, a különböző pályázati források, a fenntartói hozzájárulás, a szakképzési hozzájárulás, valamint az intézményi saját bevételek. Az intézmények működésük során alapítványokhoz kötődő finanszírozási lehetőségeket is felhasználhatnak (pl. tehetséggondozás).

A nemzeti költségvetés az intézményfenntartók részére a tényleges tanulói létszám, valamint az ellátott feladatok függvényében normatív költségvetési hozzájárulást biztosít („fejkvóta” támogatás).

A gazdálkodó szervezetnek a gyakorlati képzéshez való hozzájárulási kötelezettségét a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvény (a továbbiakban Szkt.), valamint a vonatkozó végrehajtási rendelet rögzíti.

A gyakorlati képzés meghatározott költségeit a gyakorlati képzést szervező köteles biztosítani.

Az iskolarendszeren kívüli szakképzés költségeit a Munkaerő-piaci Alapból (a továbbiakban MPA), a munkáltatók, valamint a résztvevők által befizetett összegekből kell finanszírozni.

Szakképzési hozzájárulás és a képzés fejlesztésének támogatása

A szakképzés-finanszírozási rendszer speciális eleme a *szakképzési hozzájárulás*, amely egyrészt az államháztartási elemként (MPA fejlesztési és képzési alaprész), másrészt viszont, ezen kívüli forrásként (a gazdasági szféra által szervezett gyakorlati képzés, a saját munkavállalók képzése, fejlesztési támogatás) biztosítja a szakmai képzés fejlesztését.

Szakképzési hozzájárulásra kötelezettek a belföldi székhelyű gazdasági társaságok, a szövetkezetek, állami vállalatok, tröszt, tröszti vállalat, erdőbizottsági és vízgazdálkodási társulat, ügyvédi irodák, egyéni és külföldi vállalkozók stb., amennyiben belföldi telephellyel rendelkeznek.

A szakképzési hozzájárulás alapja a számviteli törvény által meghatározott bérköltség, az egyszeres könyvvitelt vezető hozzájárulásra kötelezettek esetében a pénzforgalmi könyvvitelben elszámolt bérköltség, valamint egyéni vállalkozók esetében a munkaviszonnyal foglalkoztatott magánszemélyek részére kifizetett bérköltség. Mértéke a bérköltség 1,5 %-a.

A szakképzési hozzájárulás felhasználási lehetőségei

- tanulók díjazása (elszámolható a fizetendő járulék),
- tanulók juttatásai (munkaruha, egyéni védőeszköz, kedvezményes stb.),
- tanulók név szerinti felelősségbiztosítása,
- tanulók orvosi ellátása (orvosi vizsgálatokkal kapcsolatos költségek),
- szintvizsga szervezése (mértéke vizsgánként 2 szakértő és a vizsgázók figyelembevételével fejenként a minimálbér 2%-a),
- gyakorlati oktatók díjazása (a kötelezettnél munkaviszonyban álló),
- átalány elszámolás (tanulószerződéses tanulók esetén),
- a képzést közvetlenül szolgáló tárgyi eszközök (pl. bérleti díj, felújítás),
- a szakmai alapképzés céljait is szolgáló tanműhely költségei (bérleti díj),
- anyagköltség (tanulószerződéses tanulónként és évente a minimálbér 20%-a),

- saját dolgozók képzése (a 3/2004.(II.7.) OM-FMM rendelet alapján),
- fejlesztési támogatás (szakképző intézményeknél alapképzésre a kötelezettség 75%-a, felsőfokú intézményeknél 37,5%-a).

A főtevékenységként gyakorlati képzést végző vállalkozások, *amelyeknek főtevékenysége a felnőtt és egyéb képzés*, 15 főnél több tanulóval foglalkoznak, valamint a tanulók – alkalmazottak aránya a 70 – 30 százalékot a diákok javára meghaladja.

A gazdálkodó szervezetek az alábbiakban részletezett normatív támogatásban részesülnek az MPA képzési alaprészből

- az első szakképzési évfolyamon tanulók gyakorlati képzési feladatainak teljesítéséhez a tantervben előírt szerszámok beszerzési, előállítási, fenntartási költségeire,
- a szakmai alapképzés céljait is szolgáló tanműhely bérleti, munkavédelmi, tűzbiztonsági, valamint közüzemi szolgáltatásai tárgyevi díjának arányos, ellenőrizhető költségeire, kiadásaira,
- tanulószerveződés alapján foglalkoztatott tanuló gyakorlati képzése során felhasznált anyagköltségre (tanulónként és évenként a minimálbér 20%-áig),
- tanulószerveződés alapján a tanuló pénzbeli juttatására.

Mindemellett a képzési alaprész megelőlegezi a tanulók kötelező mértékű díjazását is.

Az iskolai rendszerű szakképzés

Szakmai elméleti és gyakorlati képzés

Szakképző iskolában a nappali oktatás elméleti és gyakorlati képzése *ingyenes*.

Az iskolarendszerű szakképzés - az OKJ-ben szereplő szakképesítések vonatkozásában – a felelős miniszter által meghatározott szakmai és vizsgakövetelmények, valamint a szakmai tantárgyak/modulok központi programja alapján, *szakmai elméleti és gyakorlati képzés keretében történik*. A központi program tartalmazza a szorgalmi idő befejezését követő összefüggő (nyári) szakmai gyakorlat időtartamát.

Szakmai elméleti képzés csak szakképző intézményben, vagy felsőoktatási intézményben (felsőfokú szakképzés esetén) folyhat.

„A tanuló gyakorlati képzése minden olyan szakképző iskola, vagy gyakorlati képzést végző jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, egyéni vállalkozó (a továbbiakban gazdálkodó szervezet) által fenntartott, illetőleg működtetett gyakorlólhelyen megszervezhető és folytatható, ahol a gyakorlati követelményekre való felkészítés jogszabályban előírt feltételei biztosítottak (szakképző iskola és a gazdálkodó szervezet a továbbiakban együtt: gyakorlati képzés szervezője).”

A gyakorlati képzés folytatója a szakmai alapképzésben elsajátított ismeretek ellenőrzésére a szakmai és vizsgakövetelményekben előírt *szintvizsgát szervez*.

A szintvizsga egyik alapvető célja a teljes nevelési-oktatási folyamat közbeni kompetenciamérés.

A szintvizsga előkészítése és megszervezése a területileg illetékes *gazdasági kamara feladata*, melyben a gazdasági érdekképviselői szervezetek, szakmai szervezetek, valamint az érdekelt szakképző intézmény is részt vesznek.

A gazdálkodó szervezeteknél szervezett gyakorlati képzésnél gyakorlati oktatóként *csak a megfelelő szakirányú szakképesítéssel és legalább 5 éves szakmai gyakorlattal rendelkező, büntetlen előéletű személyek vehetnek részt*. Előnyt élveznek a szakoktatói képesítésű és/vagy mestervizsgával rendelkező szakemberek.

Egyedi munkahelyen a tanuló gyakorlati képzését és felügyeletét szakirányú szakképesítéssel, legalább 2 éves szakmai gyakorlattal, valamint büntetlen előélettel lehet ellátni.

A gyakorlati képzés megszervezése a tanév szorgalmi időszakán belül, lehetőleg a szakmai elméleti képzéssel 1 héten belüli váltakozással, a tanév végét követően pedig folyamatosan (összefüggő szakmai gyakorlat) történik.

A tanuló gyakorlati képzése a szakképző intézmény és a gazdálkodó szervezet között együttműködési megállapodás alapján az alábbi esetekben folytatható

- ha a tanuló gyakorlati képzése költségvetési szervnél történik,
- ha a gyakorlati képzés szervezője szakképző intézmény és az összefüggő szakmai gyakorlat gazdálkodó szervezetnél valósul meg,
- ha a gyakorlati képzés szervezője csak részben rendelkezik a képzés feltételeivel, ezért a tanuló kiegészítő gyakorlat képzésére más szervezőnél kerül sor,
- ha a gyakorlati képzés üzemi tanműhelyben szerveződik,
- ha a képző központ által működtetett tanműhelyben történik,
- ha a központi tanműhelyben kerül sor.

Ezeket kivül *lehetséges* az együttműködési megállapodás alapján folytatott gyakorlati képzés gazdálkodó szervezetnél akkor is, *ha a gyakorlati képzés aránya a képzési idő 40%-ánál kevesebb.*

Az együttműködési megállapodást írásban kell megkötni, a fenntartó jóváhagyásával.

Gyakorlati foglalkoztatás

A tanuló gyakorlati foglalkoztatása a képzési programban rögzített és meghatározott feladatok elvégzését jelenti, amelyekben a részvétel kötelező.

A gyakorlati képzés szervezőjének biztosítania kell az egészséges és biztonságos munkafeltételeket, gondoskodnia kell a diákok rendszeres orvosi vizsgálatáról, továbbá munkavédelmi oktatásáról.

Fiatalkorúaknál a képzési idő *nem haladhatja meg* a napi 7, nagykorú tanulóknál pedig a napi 8 órát. Ha a gyakorlati képzés rendszeresen olyan munkahelyen történik, ahol a munkaviszonyban álló munkavállalókat rövidebb időben foglalkoztatják, akkor a tanulók napi képzési idejét ennek megfelelően csökkenteni kell. *A képzési időt 6 és 22 óra között kell megszervezni, amelynek befejezése, illetve a következő napi kezdése között legalább 16 óra pihenőidőt szükséges biztosítani.* Ha a napi képzési idő meghaladja a 4,5 órát, akkor 30 perc megszakítás nélküli szünet beiktatása kötelező.

Gazdálkodó szervezetnél gyakorlati képzésre elméleti napokon, iskolai kötelező rendezvény időpontjában, vizsganapokon, és munkaszüneti napokon, ahol a munkavállaló mentesül a munkavégzés kötelezettsége alól, a tanuló gyakorlati képzésére *nem kerülhet sor.*

Heti pihenőnapokon és az általános munkaszüneti napokon gyakorlati képzés csak a szakképző iskola hozzájárulásával teljesülhet, úgy, hogy a hét más napján szabadidőt kell ellentételezésként biztosítani.

A tanulói részvételt, illetve az esetleges mulasztást a *tanulói foglalkoztatási naplóba* be kell jegyezni.

A mulasztást *igazolni kell.* Egy tanévben az igazolatlan hiányzások nem haladhatják meg a gyakorlati képzési idő (óraszám) *20 százalékát.* Ha ez bekövetkezik, akkor a további tanulmányokat csak évfolyamismétléssel lehet folytatni. (Tanulószerződés esetén az évfolyamismétléshez a gazdálkodó szervezet hozzájárulása is szükséges.) Ha a mulasztás eléri a 20 százalékot, de nincs igazolatlan hiányzás, akkor a tanuló teljesítményének mérlegelése után az évfolyamismétléstől *el lehet tekinteni,* hiszen feltételezhető a hiánypótlás.

A gazdálkodó szervezet a tanuló gyakorlati képzéséről *köteles foglalkozási naplót vezetni,* amelyben a szakmai tevékenység leírása mellett az időráfordítás és az értékelés is meg kell, hogy jelenjen. Ezt a szakképző intézmény megtekintheti.

Felsőfokú szakképzésben az elméleti és gyakorlati oktatást az intézmény képzési programja alapján kell megszervezni, amelynek alkotóegysége a szakképzési program.

Tanulószerződés

A tanuló gyakorlati képzése a szakképzési évfolyamokon gazdálkodó szervezetnél a tanulóval írásban kötött szerződés, ún. *tanulószerződés* alapján történik. Kivétel: az 1993. évi LXXVI. törvény 19.§ által meghatározottak.

A felsőfokú szakképzésben a gyakorlati oktatás 25 százalékának egybefüggő megszervezése esetén a hallgató képzése a gazdálkodó szervezetnél *hallgatói szerződés* alapján folyhat. A szerződést írásban kell megkötöni.

A tanulószerződés a tanuló - a 18. életév betöltését megelőzően a szülő (gyám) - valamint a gazdálkodó szervezet közötti *megállapodás*, amelyben a területileg illetékes gazdasági kamara közreműködik.

Ennek alapján *a tanuló gyakorlati képzéséről a gazdálkodó szervezet gondoskodik*, amely magába foglalja az előírt követelmény szerinti képzést, a szakmai fejlődésről történő gondoskodást, továbbá az egészség és a testi épség megővését.

A megkötött tanulószerződés teljesítése a gazdálkodó szervezet részére *mindaddig kötelező*, amíg a feladatellátást más gazdálkodó szervezet, vagy a szakképző iskola tőle át nem vállalja. (Ugyancsak mentesíti a kötelezettségek teljesítése alól a gazdálkodót, ha a tanuló más gazdálkodó szervezettel köti meg a tanulószerződést.)

Gazdálkodó szervezetnek *a tanulószerződés megkötésével kapcsolatos szándékot* az iskolai felvételt megelőző naptári év végéig *a területileg illetékes gazdasági kamarának, valamint a tanuló elméleti képzését ellátó szakképző intézménynek be kell jelenteni*.

A bejelentést az első szakképzési évfolyam teljesítését követően a tanév megkezdése előtt minden év *május 15-ig meg kell tenni*. (Amennyiben a szerződéskötést a területi gazdasági kamara kezdeményezi, akkor nincs bejelentési kötelezettség.)

A tanulószerződést az intézményi beiratkozás időpontja előtt az illetékes gazdasági kamara képviselője előtt, írásban kell megkötöni.

Az írásban megkötött tanulószerződést a gazdálkodó szervezet a beiratkozás időpontjáig köteles bemutatni a szakképző intézménynek. Ennek alapján pedig *a szakképző iskolának kötelező felvennie a tanulót*, amennyiben az a felvételi feltételeknek megfelel.

A tanuló a törvény szerint járó juttatásokra *a tanév első napjától jogosult*. A képzés kezdő napja a szakképző iskola által a gyakorlati képzésre kijelölt első nap.

Tanulószerződést csak olyan gazdálkodó szervezet köthet, amely vagy saját maga *rendelkezik* a megfelelő feltételekkel, vagy más gazdálkodó szervezettel, illetve szakképző iskolával együtt, *tud eleget tenni a törvényben előírtaknak*.

A feltételek meglétét a telephely szerint illetékes területi gazdasági kamara (az érdekképviselőkkel együttműködve) a tanulószerződés megkötése előtt *hatósági eljárás keretében bírálja el*. Ugyancsak az illetékes gazdasági kamara feladata a gyakorlati képzést szervező gazdálkodó szervezet, és a tanulószerződés nyilvántartása, továbbá a gyakorlati képzés ellenőrzése.

Az alkalmasság elbírálásában, továbbá a gyakorlati képzés ellenőrzésében a szakmai elméleti képzést ellátó szakképző intézmény is részt vehet.

Tanulószerződést *a 16. életévét betöltött*, a szakképesítésre előírt előképzettséggel, szakmai és pályaalkalmassággal rendelkező, egészségügyi (orvosi) szempontból megfelelő tanuló köthet.

A gazdálkodó szervezet kötelessége, hogy a tanuló számára biztonságos munkahelyen, az egységes szakmai követelményeknek megfelelő gyakorlati képzést és nevelést nyújtson.

A tanuló kötelezettséget vállal arra, hogy a gazdálkodó szervezet képzési rendjét megtartja, utasításait a képzésre vonatkozóan végrehajtja, valamint a szakmai gyakorlati ismereteket – képességeinek megfelelően – elsajátítja.

A tanuló a vállalat/cég/vállalkozás gazdasági érdekeit magatartásával nem veszélyezteti.

A tanulószerveződés tartalmazza

- a gazdálkodó szervezet megnevezését,
- a tanuló személyi adatait,
- a szakképesítés megnevezését (OKJ),
- a képzési időt,
- a gyakorlati képzés helyét,
- a tanulónak adandó pénzbeli juttatás összegét,
- a gazdálkodó szervezet által, a jogszabályi kötelezettségek felett biztosított juttatások és kedvezmények körét, mértékét és feltételeit.

A tanulószerveződés megszűnésének okai

- a tanuló elhalálása,
- a szakmai vizsga sikeres letétele,
- a tanuló szakképző intézményből történő kizárása,
- a tanulói jogviszony közoktatási törvény szerinti megszűnése, amennyiben az iskolai tanulmányok 30 napon belül más szakképző iskolában sem folytatódnak,
- a gazdálkodó szervezet jogutód nélküli megszűnése,
- a gazdálkodó szervezet eltiltása a gyakorlati képzéstől.

Utóbbi két esetben a területileg illetékes kamara, valamint a szakképző intézmény *köteles elősegíteni* a tanuló további gyakorlati képzésének megszervezését.

A tanulószerveződés csak a tanuló és a gazdálkodó szervezet *közös megegyezésével módosítható*. Megszüntetése közös megegyezéssel, illetve felmondással lehetséges.

A tanulószerveződés felmondási okai

- a szakképző intézmény elégtelen tanulmányi teljesítmény miatt a képzési időszakban másodszor utasítja évfolyamisméltásra a tanulót,
- a tanuló a szakmai vizsga követelményeinek ismételt vizsgán sem tud eleget tenni,
- a tanuló nem tesz eleget szerződéses kötelezettségeinek, azokat szándékosan, vagy súlyos gondatlanságból megszegi, illetve magatartásával a tanulószerveződés fenntartását ellehetetleníti.

Nem mondható fel a tanulószerveződés a tanuló betegségének időtartama alatt, legfeljebb a betegszabadság lejártát követő 1 évig (gümőkóros megbetegedés esetén 2 évig), továbbá a terhesség ideje alatt és szülést követő 6. hónap végéig. Ezen túlmenően a gazdálkodó szervezet akkor sem mondhatja fel a tanulószerveződést, ha a tanuló üzemi balesetet szenved, vagy foglalkozási megbetegedés történik – ezáltal pedig bekövetkezik a táppénzre való jogosultsága. A tiltás a teljes időszakra vonatkozik.

A tanuló a tanulószerveződést az illetékes területi kamarával történt egyeztetés után, indokolás nélkül, írásban, bármikor felmondhatja.

Kiskorú tanuló esetén a felmondáshoz, illetve a módosításhoz, írásbeli szülői (gyám) hozzájárulás szükséges.

Ezzel ellentétben a *gazdálkodó szervezet* a felmondást köteles indokolni, amiből egyértelműen ki kell tűnnie a felmondás okának. Az indok(ok) valódiságát és okszerűségét a gazdálkodó szervezet *köteles* bizonyítani. Felmondáskor a tanulószerveződés a tájékoztatást követő 15. napon szűnik meg, amely ellen a tanuló ugyancsak 15 napon belül jogorvoslással fordulhat a bírósághoz. A keresetnek általában halasztó hatálya van a felmondás végrehajtása tekintetében.

A tanulószerveződés megszűnését a gazdálkodó szervezet *egyidejűleg kell, hogy bejelentse* a területileg illetékes gazdasági kamarának, valamint a szakmai elméleti képzést ellátó szakképző iskolának. A tanuló kérelmére köteles igazolást kiállítani a gyakorlati képzésben eltöltött időről és a megszerzett ismeretekről.

A tanulókat megillető juttatások, kedvezmények

- Tanévenként (évfolyamonként) minimum 30 nap – nem beszámítva a munkaszüneti napokat – továbbá azokban a tanévekben, amelyekben a tanuló a 19. életévét még nem tölti be, további 5 nap oktatási szünet. (a szünetet a szakképző intézmény szünetében, lehetőleg egybefüggően kell biztosítani).
 - A záró szakmai vizsgát megelőzően minimum 10 nap felkészülési idő – függetlenül a szakmai vizsga sikerétől (a szakmai vizsga megismétlésekor a gazdálkodó szervezet saját döntése alapján is adhat felkészülési időt).
 - Betegség esetén naptári évente 10 nap betegszabadság, amely esetben a pénzbeli juttatás adott hányada (75 %) jár.
 - Pénzbeli juttatás (havi mértéke a szakképzési évfolyam első félévében, a hónap első napján érvényben lévő kötelező legkisebb minimálbér legalább 20%-a).
- A szakképzési évfolyam második, illetve további féléveiben – a tanuló tanulmányi előmenetelét és szorgalmát is figyelembe véve – a pénzbeli juttatást a kezdő félév havi összegéhez képest emelni kell. Kifizetése utólag, a munkajogi szabályozók alapján történik. A tanév megkezdését követően, hónap közben megkötött, vagy megszüntetett tanulószerveződés esetén a tanulót időarányos rész illeti meg. Levonás csak jogszabály, végrehajtott határozat, vagy tanulói hozzájárulás esetén lehetséges.
- Kedvezményes étkeztetés.
 - Munkaruha.
 - Egyéni védőfelszerelés (védőruha).
 - Útiköltség-térítés.
 - Tisztálkodási eszköz.
 - Összefüggő szakmai gyakorlatnál díjazás (nem tanulószerveződéses jogviszony).

Kártérítési felelősség

A tanuló kötelezettségeinek vétkes megsértésével a gazdálkodó szervezetnek, a gazdálkodó szervezet viszont a tanulónak okozott kárt köteles megtéríteni.

A gazdálkodó szervezetnek gondatlanságból okozott kár esetében a tanuló 50%-os mértékig köteles a kártérítésre, azonban az összeg nem haladhatja meg a pénzbeli juttatás 1 havi mértékét.

A gyakorlati képzés feltételeivel rendelkező gazdálkodó szervezet a szakképző intézmény igazgatójának egyetértésével tanuló *előszerveződést* köthet az iskolai tanműhelyben gyakorlati szakmai alapképzésben részesülő tanulóval. Kötelezettséget arra vállalnak, hogy a későbbi gyakorlati képzés céljából tanulószerveződést kötnek.

A tanulószerveződés megkötésének szándékát a megelőző tanév első felének végéig a területi gazdasági kamarának, valamint az iskola igazgatójának be kell jelenteni.

Az iskolarendszeren kívüli szakképzés

A rendszer működését a felnőttképzési törvény szabályozza.

A művelődéshez (tanuláshoz) való alkotmányos jog gyakorlása természetesen *nem szűkíthető le* az iskolai rendszerű oktatásra, hiszen a felnőttkori képzések nagy része más közegben realizálódik.

Iskolarendszeren kívüli szakképzésben-képzési szerződés alapján- csak olyan személy vehet részt, aki eleget tett a közoktatási törvény tankötelezettségi előírásainak.

Az egész életen át tartó tanulás uniós követelménye alapján igen fontos társadalmi cél, hogy az emberek folyamatosan hozzájuthassanak korszerű gazdasági, kulturális és technológiai ismeretekhez.

Felnőttképzési tevékenységet közoktatási, szakképző és felsőoktatási intézmény, kht, egyesület, köztestület, alapítvány, közalapítvány, továbbá egyéb jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, egyéni vállalkozó, valamint ezek esetleges társulásai végezhetnek (a továbbiakban felnőttképzési intézmények).

A felnőttképzés lehet általános, nyelvi, illetve szakmai képzés, valamint kapcsolódó szolgáltatás. Felnőttképzési intézmény akkor jogosult a feladatkör ellátására, *ha szerepel a megyei (fővárosi) munkaügyi központ nyilvántartásában.* (Felsőoktatási intézményre az előírás csak akkor vonatkozik, ha a felsőoktatási törvény hatálya alá nem tartozó tevékenységet folytatnak.)

A felnőttképzési intézmények a minőségbiztosítás jegyében kezdeményezhetik az intézmény és/vagy az általuk kidolgozott képzési program *akkreditációját*, amelyet a Felnőttképzési Akkreditációs Testület (FAT) végez.

A felnőttképzés finanszírozásának összetevői:

- felnőttképzési normatív támogatás,
- foglalkoztatást elősegítő képzési támogatás,
- saját munkavállaló képzési támogatása,
- a felnőttképzés feltételeinek fejlesztési támogatása,
- SZJA kedvezmény.

A felnőttképzéssel kapcsolatos feladatok teljesítését segíti az Országos Felnőttképzési Tanács (OFkT), valamint a Nemzeti Felnőttképzési Intézet (NFI).

A képzésben résztvevők számára az intézmény *köteles* megszervezni az elméleti és gyakorlati képzést, ugyanakkor a tananyagot, a tantervet, az elsajátításhoz szükséges időtartamot – az SZVK-k követelményei alapján - *maga állapíthatja meg.*

Ismételten indokolt leszögezni, hogy a képzésbe csak olyan személy kapcsolódhat be, aki teljesítette a *tankötelezettségre vonatkozó előírásokat.*

A hallgató számára a törvényi előírások lehetőséget adnak arra, hogy *előzetes tanulmányaik* – a szabályozók fegyelembevételével mellett – *beszámításra kerüljenek*, ezáltal viszont a képzési idő rövidülhet.

Intézmények:

- Regionális Munkaerő Fejlesztő és Képző Központ,
- munkaerő-piaci képzést folytató intézmények (felnőttképzési intézmények),
- szakközépiskolák,
- szakiskolák.

Felsőfokú szakképzés

Az akkreditált felsőfokú iskolai rendszerű szakképzés Magyarországon az 1998/1999-es tanévtől indult el, miután a jogszabályi feltételek erre megteremtődtek.

Legfontosabb célja, hogy a szakirányú felsőfokú tanulmányok során is *elismerhető kreditek megszerzésére* nyíljon lehetőség a diákok számára is. Ugyancsak fontos célkitűzés *a munkaerő-piaci esélyek javítása.*

A képzés indítása egyrészt oktatáspolitikai okokra vezethető vissza, amely a felsőoktatás kiszélesítésében jelölhető meg. Ugyanakkor a társadalmi igény, továbbá a szakmai alátámasztottság is fontos tényező volt.

Felsőfokú szakképzést *felsőoktatási intézmény*, illetve olyan *szakközépiskola indíthat*, amely megállapodást köt egy szakiránynak megfelelő felsőoktatási intézménnyel. (A szakközépiskolában indított képzés szabályozását a szakképzési törvény tartalmazza.)

Ebből következően, hogy a felsőfokú intézményben felsőfokú szakképzési tanulmányokat folytató diákok *hallgatói*, míg a szakközépiskolában *tanulói jogviszony* alapján részesülnek

képzésben. Mindkét esetben azonos a tananyag, a kimeneti követelmény és a végzettség (felsőfokú OKJ-s végzettség).

A végzettség alapján a felsőfokú szakképesítéssel egyrészt ki lehet lépni a munka világába, illetve további felsőfokú tanulmányok folytathatók beszámítható kreditekkel.

A programok jóváhagyása megkívánja a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) akkreditációját, másrészt a szakképzés részéről az SZVK-k vizsgálatát.

Felsőfokú szakképzés a felsőoktatási intézmény által készített, és a szenátus által elfogadott *szakképzési program* alapján folyhat, amely az OKJ-ben meghatározott felsőfokú szakképzésre készíthető az SZVK-k alapján.

A felsőfokú szakképesítés egyszerűsített és gyorsított akkreditációs eljárást követően kerülhet be az OKJ-be.

A szakképzési program tartalmazza a beszámítási lehetőséget, továbbá a megszerzett kreditek azonos képzési területhez tartozó alapképzésbe való besorolását. (Szám legalább 30, legfeljebb 60 lehet.)

A képzési idő *4 szemeszter* (kivéve, ha az uniós jog másképp nem szabályoz).

Országos Képzési Jegyzék

Az OKJ az állam által elismert szakképesítések különböző jellemzőit és adatait foglalja egységes rendszerbe.

Az OKJ-ben szerepel a szakképesítés azonosító száma, megnevezése, a szakképesítés iskolai rendszerű szakképzésben történő megszerzéséhez szükséges képzés időtartama, az iskolai előképzettség szintje, az egyéni felkészítéssel megszerezhető szakképesítésekre utalások, továbbá a szakmai és vizsgáztatási követelményrendszer meghatározására feljogosított miniszter megjelölése. A megjegyzések között kerülnek feltüntetésre a szakképesítéssel kapcsolatban egyéb előírások (szakmai előképzettség, az életkor alsó korhatára, szükséges nyelvtudás stb.). Az OKJ tartalmazza a korábban szakképesítési szintenként, iskolatípusonként külön jegyzékbe foglalt szakképesítéseket is. A munkaügyi miniszter - a szakképesítésért felelős miniszterekkel egyetértésben - a munkavállalók és munkáltatók országos érdekképviselői szervezetekkel és a gazdasági kamarák véleményének figyelembevételével rendelték ki.

Jelentős funkciója, hogy a képzési struktúra megfeleljen a gazdasági fejlődés által elvártaknak. Hatálya országos (rendelet formájában közzétett), tartalma és követelményei egyértelmű elvek alapján meghatározottak.

Az OKJ-ben megtalálható szakképesítések megszerzése *csak állami szakmai vizsga alapján lehetséges*, ezért az egyenértékűség országosan garantált. Az OKJ alapjogszabálya a folyamatos fejlesztő munka eredményeinek ismeretében többször is módosult az elmúlt évek során.

Az OKJ 4 tanulmányi területen, szakmacsoportos rendszerben (21 szakmacsoport) teszi lehetővé a képzést. Mivel a szakmai orientáció az ún. általános képzés idején is lehetséges, ezért a szakmacsoporton belül *átjárhatóság van*.

A felépítés segítséget ad a kerettantervek alkalmazásához és támogatja az iskolaszervezet korszerűsítését.

Az uniós elvárások alapján jelölései (azonosítási rendszere) alkalmas az összehasonlításra, *ami elvileg lehetővé teszi a szakképesítések kölcsönös elismerhetőségét*.

Az új Országos Képzési Jegyzék

Az új OKJ fejlesztésének előkészítése

A fejlesztési program tervezése egy éven keresztül folyt, sokrétű és körültekintő szakmai egyeztetéssel. Ennek során kialakultak a program mérföldkövei, indikátorai. Indikátorként

jelenik meg az új OKJ-ben szereplő szakképesítések (400 db), rész-szakképesítések (440 db) száma.

A program ráépülő szakképesítéseket is tartalmaz.

A fejlesztés módszere

A fejlesztés során a Nemzeti Szakképzési Intézet (NSZI) felhasználta az Ifjúsági szakképzés korszerűsítése világbanki program, a Szakiskolai Fejlesztési Program, valamint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara innovációinak anyagait és eredményeit. *A fő cél a gazdaságban meglévő munkakörökhöz szükséges szakképesítések biztosítása mellett*

- az egész életen át tartó tanulás lehetőségének elősegítése,
- az alapkülső iskolai végzettséggel nem rendelkezők szakképzésbe való belépésének lehetővé tétele,
- a korábban megszerzett szakképesítések esetében ráépülő szakképesítés megszerzésének lehetővé tétele volt.

A fejlesztési folyamatban 480 foglalkozás/munkakör elemzése kapcsán a 42 foglalkozáscsoportba sorolt foglalkozásokat átfogó tartalmi jellemzőik alapján összehasonlították. Elemezték továbbá a hatályos OKJ szakképesítéseinek követelményeiben meghatározott kompetenciák munkaerő-piaci igényének megalapozottságát is.

A fejlesztés eredménye: az új szerkezetű OKJ

Az új OKJ megvalósítja egyrészt a stabilitást, másrészt a piaci igényekhez igazodó rugalmasság követelményét. A stabilitás lehetővé teszi az egyén életpályájának, a képzésben érintett intézmények munkájának, valamint az oktatási kormányzati szervek feladatainak tervezhetőségét. A kidolgozott OKJ struktúra *megkönnyíti* az eligazodást a középfokú szakképzés rendszerében, így lehetővé teszi, hogy a fiatal olyan szakképesítést válasszon, amely kellőképpen megalapozza az egész életen át tartó tanulást.

A korábbi lineáris, elszigetelt szakképesítéseket tartalmazó OKJ-lista *mátrixba rendeződött*: egy sorában az egymáshoz tartozó, egymással kapcsolatban álló, egymáshoz való viszonyukat is bemutató szakképesítések szerepelnek.

A fejlesztés keretében kialakuló moduláris rendszer előnye, hogy

- elősegíthető a szakképesítések közötti átjárhatóság,
- megvalósítható a képzés és továbbképzés hatékonyabb egymásra épülése,
- az előzetes tudás mérése és a beszámíthatóság egységesebbé válik,
- kialakulhat egy egységesebb taneszköz-rendszer,
- a szakképesítések tartalma gyorsabban és gazdaságosabban korszerűsíthető,
- tervezhetőbbé válik az egyéni életpálya,
- a gazdaság igényével összhangban az egyén hatékonyabban fejlesztheti tudását, könnyebbé válik számára meglévő kompetenciáinak továbbfejlesztése, az egész életen át tartó tanulás.

Az a fiatal, aki az adott szakképesítés követelményeinek teljesítésére nem képes, vagy váratlan helyzete miatt ezt nem akarja, saját döntése alapján *rész-szakképesítést* szerezhet. Nem szakképesítés nélkül hullik ki tehát a képzésből.

A rész-szakképesítés birtokában a későbbiekben erről a szintről folytathatja tanulmányait. A jelenleg foglalkoztatott mintegy 28.000 - alapkülső iskolai végzettséggel nem rendelkező - személy egy szakképesítés bemeneti kompetenciáinak birtokában lehetőséget kaphat arra, hogy *bekapcsolódjon a szakképzésbe*, és ezáltal helyzete javuljon a munkaerőpiacon.

Az aktív korú népességből (7.350.000 fő) a szakmai végzettséggel nem rendelkező, mintegy 1.500.000 fő részére pedig lehetőség nyílik az igényeik szerinti képzésben való részvételre, így biztosítva előnyösebb munkaerő-piaci helyzetüket.

Szakmai és vizsgakövetelmények

Hazánkban szakképzés csak olyan szakképesítésekben folyhat, amelyeknek van kidolgozott és kiadott szakmai és vizsgakövetelménye.

Az egyes szakképesítésekért felelős miniszterek, a gazdasági kamarák, a munkaadók és egyéb más szakmai szervezetek javaslatainak figyelembevételével határozzák meg a szakképesítésre vonatkozó szakmai és vizsgakövetelményeket.

Az SZVK formailag rendeletként (miniszteri, vagy kormányrendelet) jelenik meg.

Az OKJ esetében valamennyi szakképesítésre – beleértve a különböző leágazásokat is – a hatályban lévő SZVK előírásait kötelező alkalmazni.

Az SZVK tartalmazza az egyes szakképesítési célok tartalmi, viselkedési, valamint transzfer szintjeinek rendszerét, a célokhoz kapcsolódó szakmai követelményeket, valamint a meghatározott követelmények teljesítésének elbírálására hivatott szakmai vizsga szabályait is.

Az SZVK felépítése

Az SZVK szerkezet ugyan nem teljesen uniformizált, azonban feltétlenül tartalmaznia kell az alábbi főelemeket

- a szakképesítés OKJ-ben szereplő adatai,
- a szakképesítés munkaterülete (a munkaterület jellemző leírása),
- a szakképesítés szakmai követelményei (a foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok és az ezekhez közvetlenül kapcsolódó követelmények),
- a követelmények szintezett felsorolása (tantárgyanként, feladatcsoportonként),
- a szakmai vizsga részei⁶⁰, a részeredmények bizonyítványba kerülő eredményének meghatározási módja,
- a szakmai vizsgán számonkérhető feladatok, a szint (vizsgarészenként, tantárgyanként, továbbá a ráfordítható idő) megjelölésével,
- a szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei,
- a szakmai vizsga értékelése,
- a szakmai vizsgára bocsátás általános és speciális feltételei (iskolai/szakmai előképzettség, előzetes szakmai gyakorlat, betöltött életkor, egészségügyi alkalmasság, nyelvvizsga, stb.).

Megjegyzendő, hogy a törvényi szabályozás új eleme már egységesen határozza meg az SZVK tartalmát.

A szakmai vizsga

Az OKJ-ben szereplő szakképesítések SZVK-inak megfelelő ismeretek elsajátítási színvonalát *szakmai vizsgán lehet mérni.*

A vizsga állami, ebből adódóan biztosított az állam által elismert szakképesítés minősítése.

Megemlítendő, hogy az Országos Szakmai Tanulmányi Verseny (OSZTV) kiírásában meghatározott helyezesű tanuló mentesül a megnevezett vizsgarész, vagy tantárgy vizsgája alól.

A vizsgán szakmai vizsgabizottság előtt kell számot adni a tanulónak az elméleti, és a gyakorlati felkészültségéről. A legalább megfelelő teljesítmény esetén a diák szakképesítést igazoló *bizonyítványt* (szakmunkás bizonyítvány) szerez.

A szakmai vizsga lebonyolítását rendelet szabályozza, amelynek előírásait OKJ-s szakképesítés esetén az iskolai rendszerű, valamint az iskolarendszeren kívüli szakképzést lezáró szakmai vizsgán egyaránt kötelező alkalmazni.

Alanyi jogon szervezhetnek szakmai vizsgát a szakképző intézmények az általuk folytatott szakképzések mindegyikében. A szakmai vizsga szervezésére feljogosított intézményeket - a

szakképesítésért felelős miniszter ágazatába tartozó szakképesítés esetében külön jogszabályban fel kell sorolni.

Az iskolarendszereken kívüli képzésnél azonban csak azok a képző intézmények bonyolíthatnak le szakmai vizsgát, akik pályázat útján, erre 2 évre szóló engedélyt kaptak.

Mestervizsgát csak *területileg illetékes gazdasági kamara* szervezhet.

Az írásbeli vizsga időpontja rögzített, azonban a vizsga többi részének időpontjáról a vizsgaszervező intézmény vezetője dönt.

Iskolarendszereken kívüli képzésben a nyilvántartásban szereplő- de vizsgaszervezői joggal nem rendelkező- intézmény a képzés eredményes befejezéséről okiratot állít ki, amellyel a tanuló jelentkezhet a szakmai vizsgára. A szakmai vizsga írásbeli, szóbeli, továbbá gyakorlati részekből áll(hat). Ha az SZVK lehetővé teszi, egy napon több vizsgarészből is lehetséges a vizsga.

A gyakorlati feladatokat - ha az SZVK másképpen nem rendelkezik – a vizsga szervezője dolgozza ki és a vizsgabizottság elnöke, a területi gazdasági kamara által delegált bizottsági taggal egyetértésben hagyja jóvá, az intézmény vezetőjének javaslatára.

A szakmai vizsgára *jelentkezni kell*.

A vizsgabizottság tagjai

- elnök (megbízó a szakképesítésért felelős minisztérium, az Országos Szakértői, valamint az Országos Vizsgáztatási Névjegyzék alapján),
- kamarai képviselő (a szakképesítés szerint és területileg illetékes gazdasági kamara delegálja),
- a bizottság szervező – intézménybeli képviselője (vizsgaszervező jelöli ki).

A vizsgabizottság munkáját segítik

- jegyző,
- segítő tanárok.

A kamarai képviselő közreműködik a gyakorlati vizsgarész szakmai és munkabiztonsági feltételeinek ellenőrzésében, a vizsgafeladatok kiválasztásában, továbbá az elkészített munkák, valamint a vizsgázók szóbeli teljesítményének értékelésében.

A kamarai delegáltak célszerű részt vennie a vizsga előkészítésében, ha a gyakorlati vizsgára gazdálkodó szervezetnél kerül sor.

A vizsgázó a vizsgarészek értékelése kapcsán szakmai elméletből és gyakorlatból érdemjegyet kap.

A gyakorlati szintvizsga

A hatályos szakképzési törvény így fogalmaz: „Azokban a szakképesítésekben, amelyekben a gazdasági kamara kidolgozza a szakmai és vizsgakövetelményt, a szintvizsgát az *illetékes területi gazdasági kamara* a gazdasági érdekképviseleti szervezetekkel, szakmai szervezetekkel együttműködve – az illetékes szakképző iskola és a gyakorlati képzés szervezője képviselőjének közreműködésével szervezi.”

A szintvizsga célja annak megállapítása, hogy a tanuló milyen mértékben tudta elsajátítani a gyakorlati ismereteket az adott időszakban.

Legnagyobb jelentősége abban áll, hogy az alkalmazható tudásszintről még a tanulmányok befejezése előtt képet lehet kapni, ezért lehetőség kínálkozik az esetleges hiányosságokra összpontosítani a további képzés során.

A szintvizsgával azt is mérhetik a gyakorlati képzést szervezők, hogy a tanulónak a szakmai alapképzés során mennyire sikerült elsajátítania az *irányítás melletti* munkavégzéshez szükséges kompetenciákat.

A szintvizsgának a magyar szakképzésben komoly előzményei vannak, hiszen már az '50-es években tartottak ún. időközi vizsgákat (pl: vendéglátás).

Ide tartozik a köztes vizsga intézménye is, amely a fodrász és kozmetikus szakmában jellemző.

A nemzetközi gyakorlat e téren nem egységes, mert az időközi szintmérő vizsgák többféleképpen épülnek be a képzési folyamatba. Arra is van példa, hogy intézményesítetten nem szerveznek ilyen jellegű vizsgákat (pl. Franciaország).

A jogszabályi feltételek alapján az MKIK *kidolgozta 16 szakma* szakmai és vizsgakövetelményeit, majd a 2004/2005-ös tanévben kísérleti jelleggel megszervezte a gyakorlati szintvizsgákat.

A kedvező tapasztalatok után, a 2005/2006-os tanévben került sor az első teljesértékű, *országos szintvizsga lebonyolítására*.

A gyakorlati szintvizsga országsszerte egységes előkészítése, megszervezése, lebonyolítása, értékelése és nyilvántartása érdekében a területileg illetékes gazdasági kamarák, valamint az MKIK közös szabályozást munkált ki.

Az elfogadott szakképzési önkormányzati szabályzatba önálló elemként került beemelésre a gyakorlati szintvizsga eljárási rendje.

A szintvizsga a gyakorlati képzés szakmai követelményeire épülő *gyakorlati vizsgarészből* áll. A szintvizsga időpontját a tanév rendjében meghatározott vizsgaidőszakon belül a *területileg illetékes kamara* – konzultálva szakképző intézményekkel, a gyakorlati képzés szervezőjével, valamint a gazdasági érdekképviseleti szervezetekkel – állapítja meg.

A szintvizsgát a területi gazdasági kamara az illetékes szakképző iskolákkal, valamint a gyakorlati képzést végző érintett gazdálkodó szervezetekkel egyetértve ott szervezi meg, ahol a csoportos vizsgáztatáshoz a feltételek adottak.

A szakképesítésenként kialakított vizsgacsoporthoz vizsgabizottságot kell létrehozni.

A vizsgabizottság összetétele:

- elnök (a területileg illetékes gazdasági kamara bízza meg, a szintvizsga elnöki névjegyzéke alapján),
- vizsgabizottsági tag (az elméleti oktatást végző intézmény delegálja).

A vizsgabizottság munkáját a segítő tanár, továbbá a jegyző teszi teljessé.

A szintvizsgán a szakképzés tartalmát kifejező alapvető munkafolyamatokat és munkaműveleteket átfogó – az SZVK figyelembevételével kidolgozott – olyan gyakorlati feladatokat kell megoldani, amelyek szerepelnek a *központi feladatbankban*

A vizsgázó az egyes vizsgarészekben elért teljesítménye alapján *osztályzatot kap*, amelyet a vizsgázó tanév végi gyakorlati osztályzatának megállapításakor *súlyozottan* kell figyelembe venni.

A Kamara szakképzési feladatai

A Parlament 1999-ben fogadta el a kamarai törvényt, amelyet 2003-ban módosított. Ennek alapján a kamarák – a vonatkozó jogszabályok alapján – *részt vesznek a szakképzéshez kapcsolódó különböző tevékenységelemek előkészítésében, megszervezésében és végrehajtásában*.

A gazdasági kamarák – az érdekképviseleti szervezetekkel együttműködve – ellátják a szakképzési törvényben, továbbá a kapcsolódó rendeletekben meghatározott feladatokat.

Ezen belül:

- a szakmai vizsgabizottságokban kamarai delegált általi szerepvállalás, a tapasztalatok feldolgozása és hasznosítása (közjogi feladat),
- a gyakorlati képzést végző cégek/vállalkozások nyilvántartása, a gyakorlati képzés felügyelete és kétszintű ellenőrzése, a vállalkozások minősítése (közjogi feladat),
- a tanulószereződés intézményrendszerének elterjesztése, fejlesztése és nyilvántartása, a tanulószereződés tanácsadói hálózat működtetése (közjogi feladat),

- a mesterképzés szervezése, valamint a mestervizsgáztatás lebonyolítása,
- azon szakképesítések meghatározása, amelyekben mesterképzés folytatható, illetve mestervizsgáztatás szervezhető, továbbá ezen szakmákban a követelmények kidolgozása,
- a szakképzés irányításával kapcsolatban létrehozott szervezetekben testületi tagként való részvétel,
- a gazdaság valós igényeire épülő képzések megszervezése és lebonyolítása,
- együttműködés a szakképzési intézményekkel, az oktató cégekkel, valamint a gyakorlati képzést ellátó vállalkozásokkal,
- gyakorlati szintvizsgák előkészítése, szervezése, lebonyolítása és nyilvántartása,
- „az illetékes területi gazdasági kamara az iskolarendszeren kívüli szakképzés tekintetében a felnőttképzési törvényben foglaltak szerint közreműködik a gyakorlati foglalkozás ellenőrzésében.”

A szakképzési tevékenységelemek teljesítését a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (a továbbiakban: MKIK) felügyeli és koordinálja, a testületileg illetékes kereskedelmi és iparkamarák pedig a végrehajtást irányítják és szervezik.

Mivel a területileg illetékes kereskedelmi és iparkamarák önálló jogi személyiségű szervezetek, a bemutatott feladat-megosztási rendszer a kamara önkormányzati szabályzata alapján egységes, és garantáltan működőképes.

A kamarák szakképzéssel összefüggő munkafolyamatait egy internet alapú szakképzési integrált információs rendszer (ISZIIR) támogatja, amely nagyteljesítményű központi feldolgozás segítségével gyors és biztonságos hálózati keretfeltételeket nyújt.

Az ún. közjogi feladatok közül külön is indokolt kiemelni a *tanulószerződéses tanácsadói hálózat működését.*

A magyar szakképzés történetében igen fontos szerepet játszik a *tanulószerződéses rendszer*, amely a gyakorlati ismeretek elsajátításának hatékony és életszerű módja. A rendszer működtetése mindemellett példázza a szakképzést folytató nevelési- oktatási intézmények, valamint a gyakorlati oktatást biztosító cégek/vállalkozások kooperációja által kínált lehetőségek eredményes felhasználását is.

Tény, hogy a kezdeti időszak nehézségei után, a minőségi szakképzésben érintett szereplők felismerték a formula előnyeit. Egyértelmű, hogy minden a tanuló érdekében történik.

A jogi szabályozás teljeskörű és garanciákat tartalmaz a tanuló, a szakképző intézmény, továbbá a gyakorlati oktatást biztosító cég/vállalkozás számára.

Ebben a folyamatban kitüntetett szerepe volt és van a tanulószerződéses tanácsadóknak.

A kísérleti projekt tapasztalatai alapján kiépített, minőségbiztosított eljárásrendben működő hálózat napjainkra a rendszer motorjává vált, amit a tanulószerződések dinamikusan növekvő száma is igazol.

A tanulószerződéses tanácsadás elsősorú feladata a tanulók gyakorlati képzéséhez szükséges személyi, tárgyi és dokumentációs feltételek, valamint a tanulókat megillető juttatások meglétének az ellenőrzése. Ugyanakkor a tanácsadó látogatásai során képviseli a területileg illetékes kamarát is, ezért napi szintű tájékozottsággal kell hogy rendelkezzen a kamarai élet egészéről. Fontos, hogy ismerje a kamara működésére vonatkozó előírásokat, a konkrét szakképzési feladatok jogszabályi hátterét, a magyar közoktatás és szakképzés törvényi szabályozását. Ugyancsak nélkülözhetetlen a vállalkozásokat érintő joganyag elsajátítása.

A tanácsadói munka magába foglalja egyrészt az információátadást, másrészt viszont az információgyűjtést is.

A partnerekkel történő együttműködés megköveteli tehát a pontos és szakszerű tájékoztatást a kamarát – tágabban a gazdaságot – érintő kérdéskörökben, valamint a szakképzéssel összefüggő témákban egyaránt.

Ugyanakkor a napi működés javítása, továbbá a rendszerelemek jövőbeni innovatív fejlesztése nem nélkülözheti a tapasztalatokon alapuló vélemények, észrevételek és javaslatok összegyűjtését sem.

A tanácsadói munka legfontosabb jellemzője a segítőkészség és a nyitottság, amelyhez a biztos szakmai tudás ad(hat) háttértámogatást.

A tanácsadó folyamatosan emberek között mozog, emberi helyzeteket és sorsokat ismer meg és munkája során számtalan problémával találkozik. Ezek megoldása kapcsán döntő tényező az empátia, az elemzőkészség, a partner tisztelete, valamint a korrekt ügyintézés.

A tanácsadói feladatvégzés tehát támogatja a szakképzésben résztvevő tanulók gyakorlati képzését, biztosítja a színvonalas oktatás feltételeit, végső soron pedig szolgálja a gazdaság érdekeit.

Mindemellett – a gazdálkodó szervezetekkel kialakított folyamatos kapcsolattartás révén – adott a lehetőség a szakképzést érintő általános és/vagy egyedi problémák megoldásának segítésére.

Az információk összegyűjtése és rendezett továbbítása pedig alapul szolgálhat oktatáspolitikai döntések meghozatalához, valamint jogszabályok kidolgozásához, módosításához is.

A gazdasági kamarák szerepének növelése a kormányprogram „Piacképes tudást adó szakképzés” című fejezetében célként került meghatározásra. Ennek értelmében a Szociális és Munkaügyi Minisztérium 2007. február 14-én *együttműködési megállapodást kötött* a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával, a gazdaság, illetve a magyar szakképzés versenyképességének erősítése érdekében.

A megállapodás főbb pontjai:

- Az SZMM átadta az MKIK részére a 2004. január 27-én megállapodással átadott 16 szakképesítés tekintetében a 2007. április 1-jét követően szervezendő szakmai vizsgák vizsgaelnökei kijelölésének jogát.
- Átadta az MKIK részére a 16 szakképesítés tekintetében a szakmai vizsgaelnöki névjegyzék szerint vizsgaelnöki jogosultsággal rendelkezők listáját.
- Az MKIK a szakmai vizsgaelnök kijelölése feladatának jogszerű és országosan egységesen történő ellátása érdekében vállalja, hogy a feladat ellátásához szükséges valamennyi technikai feltételt biztosítja.
- Az MKIK az átadott 16 szakképesítésben szerzett vizsgákról készített összesítést, összegzéseket félévente átadja az SZMM részére.
- Az MKIK vállalja, hogy a vizsgaelnökök kijelöléséhez 2008. január 1-jétől minőségbiztosítási rendszert vezet be és megszervezi, koordinálja e szakképesítések tekintetében vizsgaelnöki jogosultsággal rendelkezők szakmai továbbképzését.
- Az MKIK kézikönyvet ad ki e 16 szakképesítés szakmai vizsgáinak megszervezésével kapcsolatban.
- Az MKIK továbbra is ellátja a 16 szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményének gondozását és a szintvizsgák szervezését.
- E 16 szakképzés esetében a 2007/2008. tanévtől az MKIK szervezi és koordinálja a Szakma Kiváló Tanulója Versenyt (SZKTV) az elnöke által jóváhagyott versenyszabályzat és versenyfelhívás szerint.
- Az MKIK vállalja, hogy a verseny helyszínén megrendezi a szakmák bemutatkozását és a gazdálkodók kiállítását is – igény esetén – az SZMM szakmai támogatásával, oly módon, hogy az ne csak a pályaválasztókat, az oktatásban érintett szakembereket, hanem a szakmákat gyakorlókat is érintse. Az MKIK a kiállítók részére a kiállítások esetében szokásos üzleti feltételeknél kedvezőbb, önköltségi árat biztosít.

- Az SZMM átadja további 11 új szakképesítés – azok modulrendszerű szakmai és vizsgakövetelményének megjelenését követően – szakmai és vizsgakövetelményének gondozását. E feladat ellátása keretében az MKIK jogszabálykiadás kivételével a szakmai és vizsgakövetelményekkel kapcsolatban felmerülő valamennyi feladatot ellátja. Az MKIK a szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményének gondozását az országos gazdasági érdekképviselőkkel együttműködve látja el.
- Az MKIK e 11 szakképesítés tekintetében 2007-ben – a modulrendszerű szakmai és vizsgakövetelmények megjelenését követően az iskolai rendszerben oktatható szakképesítések esetében – megkezdi a szintvizsga feladatbankok kidolgozását és azok tesztelését. Felelősséget vállal azért, hogy a szintvizsga feladatbankok készítése és a szakképesítések gondozása során az új technológiák és képzési tartalmak folyamatosan beépülnek a képzésbe.
- Az SZMM az e megállapodásban és a keret-megállapodásban meghatározott külön feladatok ellátásához szükséges forrásokat az MPA képzési alaprész központi kerete terhére – a feladat ellátásával összefüggésben indokolt költségek figyelembevételével – biztosítja.

Felhasznált irodalom:

Társy J. (szerk.) (2006): A tanulószerveződés tanácsadói kézikönyve. Magyar Kereskedelmi és Iparkamara. Budapest.